

Крістіна Бейкер Клайн — молода американська письменниця та публіцист. Вона вивчала літературу в Єльському університеті, а згодом сама стала викладачем у рідному Єлі. Крістіна веде активну соціальну роботу з «проблемними підлітками». Її найбільш відомий художній твір «Сирітський потяг» нагадає про забуті сторінки історії ХХ століття — потяги, що в 1854—1929 роках перевозили малих безбатченків з Атлантичного узбережжя на Середній Захід. Двісті тисяч маленьких американців та дітей новоприбулих емігрантів з охоплених кризою та безробіттям Нью-Йорка й промислових штатів мали дістати кращу долю та нові родини, стати надією нової Америки, дати поштовх її розвитку на фермерському Заході.

Протягом цілого року після публікації в 2013-му цей роман не полишав першої п'ятірки списку бестселерів The New York Times та Amazon, був опублікований у 35 країнах накладом 2 мільйони примірників і став улюбленою книжкою читачів віком від 15 до 90.

У деяких книжок є дивна сила впливати на життя людей. Коли сімнадцятилітня Моллі краде з бібліотеки «Джен Ейр» — роман про таку ж, як і вона, дівчину-сироту, — вона несвідомо робить крок до своєї нової долі. Старе горище в будинку старої пані, яке на знак покарання Моллі мусить прибрати... Стара історія про дітей, яких потяг віз через усі Сполучені Штати до нової родини, де вони ставали офіційно оформленими всиновленими рабами... Спогади Вівіан стають для Моллі подорожжю в часі, натомість маленька стара жінка, схожа на птаха, — тією опорою, якої так не вистачало дівчині. Моллі зустріла своє друге «я», але на сімдесят п'ять років старше... І як подяку за другий шанс вона подарує Вівіан справжню родину.

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-0837-7

9 786171 1208377

© Lee Avison / Trevillion Images

Крістіна
Бейкер Клайн

СИРІТСЬКИЙ ПОТЯГ

Крістіна
Бейкер Клайн

СИРІТСЬКИЙ ПОТЯГ

БЕСТСЕЛЕР THE NEW YORK TIMES

*Крістіна
Бейкер Клайн*

*Christina
Baker Kline*

ORPHAN TRAIN

A Novel

Translated by Oleksandra Gordynchuk

*Крістіна
Бейкер Клайн*

СИРІТСЬКИЙ ПОТЯГ

Роман

Переклад Олександри Гординчук

ХАРКІВ **КЛУБ**
2016 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111(73)
ББК 84(7Спо)
Б41

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Baker Kline Ch. Orphan Train : A Novel / Christina Baker Kline. —
New York : William Morrow, 2013. — 278 p.

Це видання публікується з дозволу
Writers House LLC та Synopsis Literary Agency

ISBN 978-617-12-0837-7 (укр.)
ISBN 978-0-061-95072-8 (англ.)

© Christina Baker Kline, 2013
© Hemigo Ltd, видання українською
мовою, 2016
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного
Дозвілля», переклад та художнє
оформлення, 2016

Крістіні Лупер Бейкер, яка вручила мені нитку,
і Керол Робертсон Клайн, яка дала мені полотно

Переправляючись із однієї річки на іншу, індіанці вабанакі¹ були змушені перетягувати свої каное та решту майна. Усі вони знали, як добре подорожувати з невеликою поклажею, а для цього доводиться щось залишати. Ніщо так не заважає переміщенню, як страх — ноша, від якої часто найважче відмовитися.

Банні Макбрайд. Жінки ранкової зорі

¹ Індіанське плем'я. — *Тут і далі прим. пер.*

Пролог

Я вірю в привидів. Вони — ті, хто до нас навідується, ті, що відійшли перші. За своє життя я не раз відчувала їх поруч себе, відчувала, як вони спостерігають, присутні, коли ніхто серед живих про це не знав і не хотів знати.

Мені дев'яносто один, і мало не всі, що колись були частиною мого життя, тепер привиди.

Іноді ці духи здавалися мені реальнішими за людей, реальнішими за Бога. Вони заповнюють тишу своєю вагою, пружні й теплі, мов тісто на хліб, що підходить під рушником. Бабуня, з її добрими очима й припудреною тальком шкірою. Татко — тверезий, усміхнений. Мама, що наспівує мелодію. Ці примари, позбавлені злості, алкоголізму й депресії, втішають і захищають мене по смерті, як ніколи при житті.

Тепер я думаю, що це і є рай — місце в спогадах інших, де ми й далі живемо в найкращих своїх образах.

Може, це добре, що в дев'ять років мені дісталися привиди найкращих образів моїх батьків, а в двадцять три — коханого. А моя сестра, Мейсі, завжди зі мною, мов янгол на плечі. Їй було півтора року, мені — дев'ять, їй — тринадцять, мені — двадцять. Тепер їй вісімдесят чотири, а мені — дев'яносто один, а вона й досі зі мною.

Напевно, вони не рівня живим, але вибору в мене не було. Або знайти розраду в їхній присутності, або ж занепасти духом, побиваючись над своєю втратою.

Привиди шепотіли до мене, щоб я продовжувала жити.

Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік

Крізь стіну своєї кімнати Моллі чує, як опікуни розмовляють про неї у вітальні, просто за дверима.

— Ми на це не підписувалися, — каже Діна. — Якби я знала, що в неї стільки проблем, то нізачо не погодилося б.

— Знаю, знаю.

У Ралфа втомлений голос. Моллі відомо, що з них двох саме він хотів стати опікуном. Колись давно, в юності, він був «проблемним підлітком» (про що їй розповів, не вдаючись у подробиці) і соціальна працівниця зі школи записала його на програму «Старший брат». Ралфові завжди здавалося, що його старший брат — так він називає свого напутника — допоміг йому не збитися зі шляху. Але Діна від самого початку поставилася до Моллі з підозрою. Цьому посприяло те, що до Моллі в них жив хлопець, який спробував підпалити молодшу школу.

— Мені досить стресу на роботі, — каже Діна, підвищуючи голос. — Я не хочу приходити додому в це лайно.

Діна працює диспетчером у поліційному відділку Спрюс-Гарбора, і, на думку Моллі, це не надто напружена робота — кілька п'яних водіїв, рідкісні бійки, дрібні крадіжки, аварії. З усіх посад диспетчера у світі, напевно, менш напружену роботу, ніж у Спрюс-Гарборі, годі уявити. Але Діна від природи нервова. Їй дошкуляють найменші дрібниці. Як наче вона сподівається, що все буде гаразд, а коли це не справджується — що буває, звісно, досить часто, — вона сповнюється здивування й образи.

Моллі — повна її протилежність. За сімнадцять років життя стільки всього складалося не на її користь, що вона навчилася цього очікувати. Коли щось і справді вдається, вона не знає, що й думати.

І саме так нещодавно сталося з Джеком. Коли Моллі торік перевели до старшої школи острова Маунт-Дезерт, у десятий клас, здавалося, що більшість учнів з усіх сил старалися її обходити. У них були свої друзі, свої компанії, до яких Моллі не пасувала. Правду кажучи, вона сама цьому теж посприяла. Моллі з досвіду знає, що бути грубою й дивною краще, ніж жалюгідною й вразливою; вона носить свій образ дівчинки-гота, мов броню. Джек виявився єдиним, хто спробував до неї достукатися.

Це сталося в середині жовтня, на занятті з суспільних наук. Коли настав час об'єднуватися для роботи над проектом, Моллі, як завжди, залишилася без пари. Джек запросив її приєднатися до нього і його партнера, Джоді, що явно був не в захваті від цієї ідеї. Усі п'ятдесят хвилин заняття Моллі скидалася на кицьку з вигнутою спиною. Чого це він поводився так приязно? Що він від неї хотів? Чи належав він до тих хлопців, яким подобається дражнити дивних дівчат? Хай що ним рухало, вона не збиралася поступатися ні на йоту. Вона трималася позаду, схрестивши руки на грудях, втягнувши голову в плечі, ховаючи очі за темним жорстким волоссям. Вона низувала плечима й бурчала, коли Джек ставив їй питання, хоч і досить добре орієнтувалася й виконала свою частину роботи.

— Та дівчина збisa дивна, — почувла Моллі бурмотіння Джоді, коли вони виходили з класу після дзвінка. — Мені поряд із нею незатишно.

Коли Моллі обернулася й зирнула з Джеком, той здивував її усмішкою.

— А як на мене, вона кльова, — відказав він, усе ще дивлячись Моллі в очі. Уперше, відколи почала вчитися в цій школі, вона не змогла втриматися й усміхнулася у відповідь.

Упродовж наступних кількох місяців Моллі по дрібочках складала для себе уявлення про Джекове життя. Його батько, робітник-мігрант із Домініканської Республіки, познайомився з його матір'ю на плантації чорниці в Черріфілді, а коли вона завагітніла, повернувся додому й став зустрічатися з місцевою дівчиною, забувши про минуле. Його матір, так і не вийшовши заміж, працює на багату стару пані, що живе в маєтку на березі моря. За законами життя, Джек мав би теж опинитися на задвірках суспільства, та сталося інакше. Він багато чим вирізняється: ефектними рухами на футбольному полі, сліпучою усмішкою, гарними великими очима й неймовірно довгими віями. І навіть якщо він сам відмовляється сприймати себе серйозно, Моллі знає, що він куди розумніший, ніж визнає, можливо, навіть розумніший, ніж думає.

Моллі байдужісінько до його майстерності на футбольному полі, але його розум вона поважає. (Великі очі — це приємний бонус.) Для неї самої допитливість — це єдиний спосіб не втратити здорового глузду. Від гота ніхто не очікує традиційності, тож Моллі відчуває, що має свободу бути дивною водночас у багато чому. Вона весь час читає — у коридорах, у їдальні — переважно романи з неспокійними головними героями: «Незайманки-самогубки», «Ловець у житі», «Під скляним ковпаком»¹. Вона випишує словникові слова у записник, бо їй подобається їхнє звучання: карга, легкодушний, талісман, вдівець, виснажливий, лакеюватий...

Спочатку в новій школі Моллі подобалася дистанція, створювана її образом, сторожкість і недовіра, які вона бачила в очах однолітків. Але хоч їй і не хотілося цього

¹ Роман, відповідно, Джефрі Євдженідіса, Джерома Дейвіда Селінджера, Сільвії Плат.

визнавати, та віднедавна її образ здавався тісним. Щоранку їй потрібна ціла вічність, щоб правильно причепуритися, а ритуали, колись сповнені важливості, — фарбування волосся у смоляний колір, підкреслений фіолетовими або білими пасмами, обведення очей олівцем, накладання крему, на кілька тонів світлішого за її шкіру, вбирання й закріплення різноманітного незручного одягу — тепер її дратують. Вона почувається, мов той цирковий клоун, що якогось ранку прокидається й більше не хоче приклеювати собі червоного гумового носа. Більшості людей не треба витратити стільки сил, щоб відповідати своєму образу. Нащо це їй? Вона уявляє, як на новому місці — бо завжди буде нове місце, нова сім'я, нова школа — почне заново з іншим, простішим виглядом. Панка? Юної спокусниці?

Ймовірність того, що це станеться швидше раніше, ніж пізніше, росте з кожною хвилиною. Діна вже якийсь час хотіла позбутися Моллі й тепер має вагомий привід. Ралф поручився за Моллі, він доклав багатьох зусиль, аби переконати Діну, що за її образом ховається хороша дівчинка. Що ж, тепер це все коту під хвіст.

Моллі опускається на коліна й піднімає крайку покривала. Витягає з-під ліжка дві яскраві спортивні сумки, які Ралф колись купив на розпродажі в магазині «Л. Л. Бін» в Елсворсі (на червоній написано «Бреден», а на помаранчевій із гавайськими квітами — «Ешли»). Моллі важко сказати, за що їх забракували: за колір, стиль чи просто дивність цих імен, вишитих білою ниткою). Коли вона висовує горішню шухляду свого комода, вібрації під ковдрою перетворюються на коротеньку версію «Імпакто» Дедді Янкі. «Це щоб ти знала, що це я, і взяла бісову слухавку», — сказав Джек, коли купив її цю мелодію для дзвінка.

— *Hola, mi amigo*, — каже Моллі, коли нарешті знаходить телефон.

— Привіт, як справи, *chica*?

— Та як. Діна гнівається.

— Справді?

— Ага. Дуже.

— Як дуже?

— Ну, напевно, мене виженуть. — Вона відчуває, як до горла підступає клубок. Це дивує, враховуючи, що вже стільки разів вона переживала подібне.

— Та ні, — відказує він. — Навряд чи.

— Виженуть, — каже Моллі, витягаючи купу шкарпеток і білизни й закидаючи їх у сумку «Бреден». — Я чую, як вони це обговорюють.

— Але ж ти маєш відпрацювати свої години виправної роботи.

— Мені не буде як. — Вона піднімає золотий ланцюжок із дармовисами, що лежить сплутаний на комоді, і тре його між пальців, намагаючись послабити вузол. — Діна каже, що ніхто мене не візьме. Я неблагонадійна. — Вузол послаблюється, й вона його розв'язує. — Та нічого. Я чула, що в колонії для неповнолітніх не так і погано. І це ж лише на кілька місяців.

— Але ж ти не крала тієї книжки.

Притуляючи до вуха плаский телефон, Моллі надягає ланцюжок, наосліп упоравшись із застібною, й дивиться у дзеркало над комодом. Чорний олівець розмазався в неї під очима, як у гравця в футбол¹.

— Правда ж, Моллі?

Річ у тому, що вона її таки вкрала. Чи намагалася вкрати. Це її улюблена книжка, «Джен Ейр», і Моллі

¹ Гравці в американський футбол іноді малюють під очима чорні смужки.

Зміст

Пролог.....	9	Округ Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	157
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	10	Округ Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	166
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	21	Округ Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	172
Нью-Йорк, 1929 рік.....	29	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	180
Нью-Йорк, 1929 рік.....	35	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	188
Потяг із Нью-Йорка, 1929 рік.....	45	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	195
Залізнична станція, Чикаго, 1929 рік	51	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	199
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	59	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	206
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	63	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930—1931 роки	212
Потяг на Мілуокі, 1929 рік	69	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1935—1939 роки	223
Залізничне депо в Мілуокі, штат Мінеаполіс, 1929 рік.....	73	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	230
Елбанс, штат Мінесота, 1929 рік	82	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	235
Елбанс, штат Мінесота, 1929 рік	87	Міннеаполіс, штат Мінесота, 1939 рік	243
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	97	Міннеаполіс, штат Мінесота, 1939 рік	252
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	104	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1940—1943 роки.....	261
Елбанс, штат Мінесота, 1929 рік	110	Геммінгфорд, штат Мінесота, 1943 рік	271
Елбанс, штат Мінесота, 1929—1930 роки	120	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	273
Округ Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	129	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	277
Округ Геммінгфорд, штат Мінесота, 1930 рік	134	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	285
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	143	Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	292
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	148		
Спрюс-Гарбор, штат Мен, 2011 рік	155		

Літературно-художнє видання

БЕЙКЕР КЛАЙН Крістіна
Сирітський потяг
Роман

Керівник проекту *З. О. Бакуменко*
Завідувач редакції *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. В. Стратілат*
Редактор *Т. М. Віланова*
Художній редактор *Т. О. Волошина*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *С. О. Подрезов*

Підписано до друку 13.05.2016. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Adonis». Ум. друк. арк. 15,96.
Наклад 10 000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4
впроваджена система управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безплатний каталог**

**Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці**

e-mail: publish@bookclub.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Бейкер Клайн К.

Б41 Сирітський потяг : роман / Крістіна Бейкер Клайн ; перекл. з англ. О. Гординчук. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Довзілья», 2016. — 304 с.

ISBN 978-617-12-0837-7 (укр.)

ISBN 978-0-061-95072-8 (англ.)

Не одну прийомну родину змінила за свої сімнадцять років Моллі, але так і не змогла знайти по-справжньому рідних людей. Допоки, дивом уникнувши колонії для неповнолітніх та отримавши п'ятдесят годин громадських робіт, не опинилась на занедбаному горіщі старої Вівіан... Розбираючи ящики, дівчина почує приголомшливу історію про «сирітський потяг», на якому восьмирічною сиротою рудокоса Вівіан вирушила разом із сотнями інших безбатченків у нове життя з Нью-Йорка на Середній Захід. Поневіряння, тяжка праця, зражені мрії... Неочікувана доброта, любов, відданість... Це було саме те, що мала почути Моллі, аби знайти власну дорогу в житті. Це було те, чим мусила нарешті поділитися Вівіан. І «сирітський потяг» попри все став символом мрії про родинне щастя, про будинок, у якому немає порожніх кімнат. Моллі здійснив цю мрію для старої Вівіан. І для себе.

УДК 821.111(73)
ББК 84(7Спо)